

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KPC
1222

WIDENER LIBRARY

HX QB2X V

KPC 1222

Harvard College Library

THE GIFT OF

SAMUEL ABBOTT GREEN, M.D.,

OF BOSTON.

(Class of 1851.)

14 Nov. 1888.

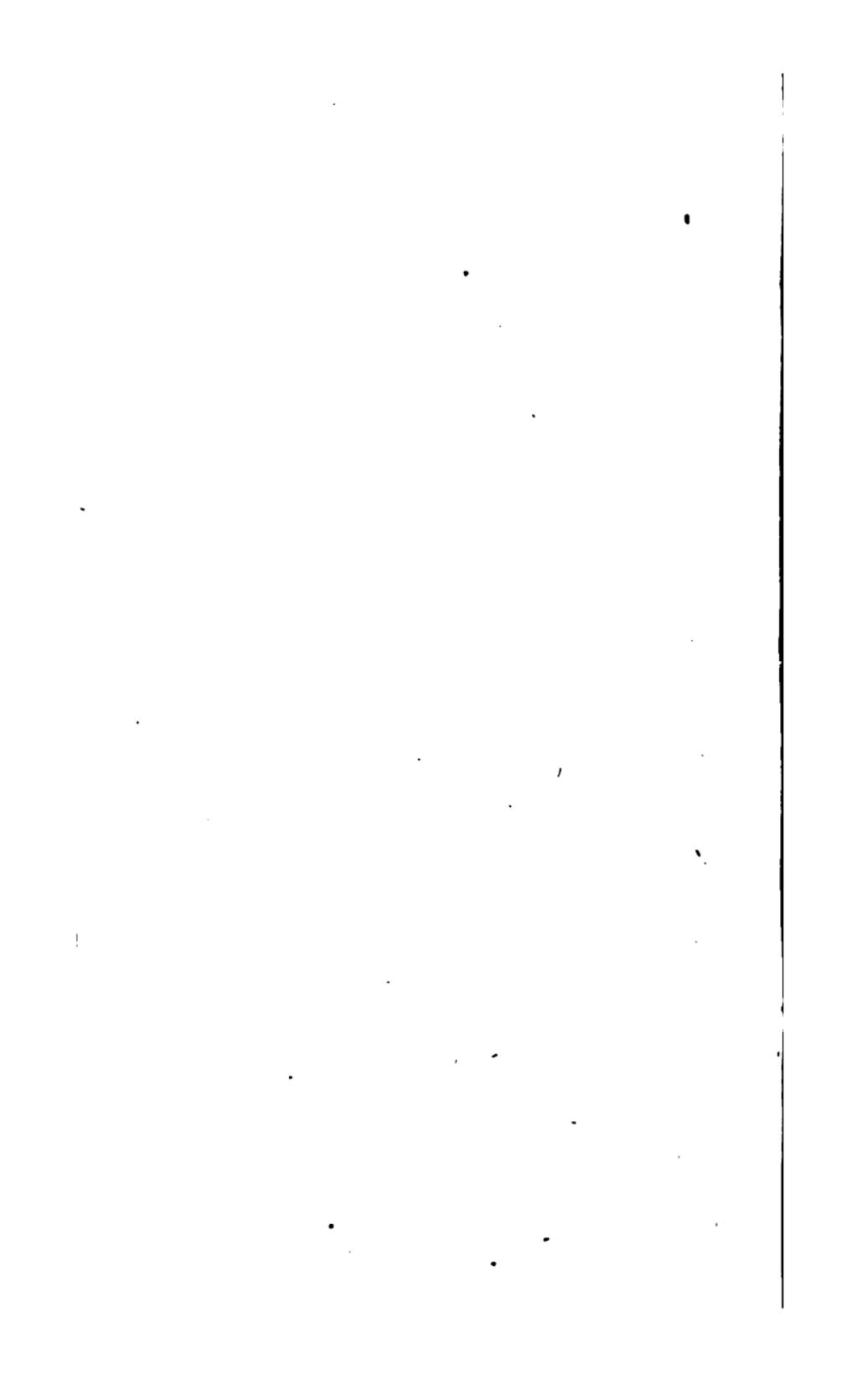

THE JOURNAL OF APPLIED

APPLIED PHYSICS

EDITED BY
JOHN W. GOODMAN

P. TERENTII AFRI

A D E L P H I.

CAREFULLY REVISED
FROM THE MOST RECENT TEXTS.

mc.

LONDON:
JOHN W. PARKER, WEST STRAND.

M.DCCCLII.

KPC 1222
~~St 6.296~~

11 November 1888.

Gift of
Dr. Samuel A. Green
Boston

ARGUMENTUM.

Duos cum haberet Demea adulescentulos,
Dat Micioni fratri adoptandum *Æschinum*,
Sed Ctesiphonem retinet: nunc citharistriæ
Lepore captum, sub duro ac tristi patre,
Frater celabat *Æschinus*; famam quoque
Amoris in se transferebat: denique
Fidicinam lenoni eripit: vitiaverat
Idem *Æschinus* civem Atticam pauperculam;
Fidemque dederat, hanc sibi uxorem fore.
Demea jurgare, graviter ferre: mox tamen,
Ut veritas patefacta est, ducit *Æschinus*
Vitiatam, potitur Ctesipho citharistriam.

FABULÆ INTERLOCUTORES.

MICIO *senex.*
DEMEA *senex.*
SANNIO *leno.*
ÆSCHINUS *adulescens.*
PARMENO *servus.*
SYRUS *servus.*
CTESIPHO *adulescens.*
SOSTRATA *matrona.*
CANTHARA *nutrix.*
GETA *servus.*
HEGIO *senex.*
DROMO *servus.*

ACTA LUDIS FUNEBRIBUS ÆMILI PAULLI QUOS FECERE
Q. FABIUS MAXIMUS, P. CORNELIUS AFRICANUS. EGERE
L. ATILIUS PRÆNESTINUS, MINUTIUS PROTHIMUS. MODOS
FECIT FLACCUS CLAUDI, TIBIIS SARRANIS. FACTA E GRÆCA
MENANDRU, L. ANICIO, M. CORNELIO, COSS.

PUBLII TERENTII AFRI ADELPHI.

PROLOGUS.

Postquam poeta sensit scripturam suam
Ab inquis observari, et adversarios
Rapere in pejorem partem, quam acturi sumus:
Indicio de se ipse erit: vos eritis judices,
Laudin an vitio duci factum id oporteat:
Synapothnescontes Diphili comœdiast;
Eam Commorientes Plautus fecit fabulam.
In Græca adulescens est, qui lenoni eripit
Meretricem in prima fabula: eum Plautus locum
Reliquit integrum; eum hic locum sumpsit sibi 10
In Adelphos, verbum de verbo expressum extulit.
Eam nos acturi sumus novam: pernoscite
Furtumne factum existumetis, an locum
Reprehensum, qui præteritus neglegentia.
Nam quod isti dicunt malevoli, homines nobilis
Eum adiutare, adsidueque una scribere,
Quod illi maledictum vehemens esse existumant,
Eam laudem hic dicit maxumam; cum illis placet,
Qui vobis universis et populo placent;
Quorum opera in bello, in otio, in negotio, 20
Suo quisque tempore usust sine superbia.
Dehinc ne exspectetis argumentum fabulæ:
Senes qui primi venient, hi partim aperient;
In agendo partim ostendent; facite, æquanimitas
Poetæ ad scribendum augeat industriam.

ACTUS I.

SCENA I.

Micio.

STORAX; non rediit hac nocte a cena *Æschinus*:

Neque servorum quisquam, qui aduersum ierant.

Profecto hoc vere dicunt: si absis uspiam,

Aut ubi si cesses; evenire ea satius est,

Quæ in te uxor dicit et quæ in animo cogitat

30

Irata, quam illa quæ parentes propitii.

Uxor, si cesses, aut te amare cogitat,

Aut tete amari, aut potare atque animo obsequi,

Et tibi bene esse soli, sibi cum sit male.

Ego quia non rediit filius, quæ cogito?

Quibus nunc sollicitor rebus? ne aut ille alserit,

Aut uspiam ceciderit, aut præfregerit

Aliquid; vah, quemquamne hominem in animo insti-
tuere, aut

Parare, quod sit carius, quam ipse est sibi?

Atque ex me hic natus non est, sed ex fratre; is adeo

Dissimilis studio est; jam inde ab adulescentia,

Ego hanc clementem vitam urbanam, atque otium

Secutus sum: et quod fortunatum isti putant,

Uxorem nunquam habui; ille, contra hæc omnia,

Ruri agere vitam: semper parce ac duriter

Se habere: uxorem duxit: nati filii

Duo: inde ego hunc majorem adoptavi mihi:

Eduxi a parvolo, habui, amavi pro meo:

In eo me oblecto: solum id est carum mihi.

Ille ut item contra me habeat, facio sedulo:

50

Do, prætermitto: non necesse habeo omnia

Pro meo jure agere: postremo alii clanculum

Patres quæ faciunt, quæ fert adulescentia,

Ea ne me celet, consuefeci filium.

Nam qui mentiri aut fallere, ita uti fit, patrem

Audebit, tanto magis audebit ceteros.

Pudore et liberalitate liberos
 Retinere satius esse credo quam metu.
 Hæc fratri mecum non conveniunt, neque placent.
 Venit ad me sæpe clamans, Quid agis, Micio ? 60
 Cur perdis adulescentem nobis ? cur amat ?
 Cur potat ? cur tu his rebus sumptum suggeris ?
 Vestitu nimio indulges : nimium ineptus es.
 Nimium ipse est durus preter æquumque et bonum :
 Et errat longe, mea quidem sententia,
 Qui imperium credat gravius esse aut stabilius,
 Vi quod fit, quam illud quod amicitia adjungitur.
 Mea sic est ratio, et sic animum induco meum :
 Malo coactus qui suum officium facit,
 Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet : 70
 Si sperat fore clam, rursum ad ingenium reddit.
 Ille quem beneficio adjungas, ex animo facit :
 Studet par referre ; præsens absensque idem erit.
 Hoc patrium est, potius consuefacere filium
 Sua sponte recte facere, quam alieno metu :
 Hoc pater ac dominus interest : hoc qui nequit,
 Fateatur nescire imperare liberis.
 Set estne hic ipsus, de quo agebam ? et certe is est.
 Nescio quid tristem video : credo jam, ut solet,
 Jurgabit ; salvom te advenire, Demea, 80
 Gaudemus.—

SCENA II.
DEMEA. Micio.

D. — Ehem, opportune : te ipsum querito.
 M. Quid tristis es ? D. rogas me, ubi nobis Æschinus
 Siet, quid tristis ego sim ? M. dixin hoc fore ?
 Quid fecit ? D. quid ille fecerit ? quem neque pudet
 Quicquam : nec metuit quemquam : neque legem
 putat
 Tenere se ullam ; nam illa, quæ antehac facta sunt,
 Omitto : modo quid designavit ? M. quidnam id est ?

D. Fores effregit, atque in ædis inruit
 Alienas: ipsum dominum atque omnem familiam?
 Mulcavit usque ad mortem: eripuit mulierem
 Quam amabat; clamant omnes indignissime
 Factum esse: hoc advenienti quot mihi, Micio,
 Dixere? in orest omni populo; denique,
 Si conferendum exemplum est, non fratrem videt
 Rei operam dare, ruri esse parcum ac sobrium?
 Nullum hujus factum simile; hæc cum illi, Micio,
 Dico, tibi dico; tu illum corrumpi sinis.

M. Homine imperito numquam quicquam injustiuit,
 Qui, nisi quod ipse fecit, nil rectum putat. 100

D. Quorsum istuc? M. quia tu, Demea, hæc male
 judicas.
 Non est flagitium, mihi crede, adolescentulum
 Scortari, neque potare: non est: neque fores
 Effringere; hæc si neque ego, neque tu fecimus,
 Non siit egestas facere nos; tu nunc tibi
 Id laudi duces, quod tum fecisti inopia?
 Injuriumst: nam si esset unde id fieret,
 Faceremus; et illum tu tuum, si essem homo,
 Sineres nunc facere, dum per æstatem licet;
 Potius quam, ubi te exspectatum ejecisset foras, 110
 Alieniore æstate post faceret tamen.

D. Pro Jupiter, tu homo adigis me ad insaniam.
 Non est flagitium, facere hæc adolescentulum?
 M. ah,
 Ausculta, ne me obtundas de hac re sepius.
 Tuum filium dedisti adoptandum mihi:
 Is meus est factus: si quid peccat, Demea,
 Mihi peccat: ego illi maxumam partem feram.
 Obsonat, potat, olet unguenta; de meo:
 Amat; dabitur a me argentum, dum erit commo-
 dum:
 Ubi non erit, fortasse excludetur foras. 120
 Fores effregit, restituentur: discidit

Vestem, resarcietur ; est, dis gratia,
Et unde hæc fiant, et adhuc non molesta sunt.
Postremo aut desine, aut cedo quemvis arbitrum :
Te plura in hac re peccare ostendam. *D.* hei mihi,
Pater esse disce ab illis, qui veri sient.

Natura tu illi pater es, consiliis ego.

Tun consulis quicquam ? *M.* ah, si pergis, abiero.
Scine agis ? *M.* an ego totiens de eadem re audiam ?
Curæ est mihi. *M.* et mihi curæ est ; verum,
 Demea,

Curemus æquam uterque partem ; tu alterum,
Ego item alterum ; nam curare ambos, propemodum
 Reposcere illum est quem dedisti. *D.* ah, Micio.
Mihis sic videtur. *D.* quid istic ? si istuc tibi placet,
 Profundat, perdat, pereat, nihil ad me attinet.

Jam si verbum ullum posthac. *M.* rursum,
 Demea,

Irascere ? *D.* an non credis ? repeton quem dedi ?
Aegrest : alienus non sum : si obsto : hem, desino.
Unus vis curem, curo ; et est dis gratia,
 Cum ita ut volo est ; iste tuus ipse sentiet 140
 Posterius : nolo in illum gravius dicere.

Nec nil, neque omnia hæc sunt, quæ dicit ; tamen
 Non nil molesta hæc sunt mihi : sed ostendere,
 Me ægre pati, illi nolui : nam itast homo :
 Cum placo, advorsor sedulo et deterreo ;
 Tamen vix humane patitur : verum si augeam,
 Aut etiam adjutor sim ejus iracundiae,
 Insaniam profecto cum illo ; etsi Aeschinus
 Non nullam in hac re nobis facit injuriam.
 Quam hic non amavit meretricem ? aut cui non
 dedit

150
 Aliquid ? postremo, nuper (credo jam omnium
 Tædebat) dixit velle uxorem ducere.
 Sperabam jam defervisse adulescentiam :
 Gaudebam ; ecce autem de integro : nisi quicquid est

Volo scire; atque hominem convenire, si ~~in~~
forum est.

ACTUS II.

SCENA I.

SANNIO *leno.* *ÆSCHINUS.* *PARMENO.*

Sa. Obscurio, populares, ferte misero atque innocui auxilium:
Æ. Subvenite inopi. *Æ.* otiose, nunc jam ilico hic adsiste:
Æ. Quid respectas? nil periclist: numquam, dum eadero, hic te tanget.

Sa. Ego istam invitis omnibus—
Æ. Quamquam est scelestus, non committet hominemquam, iterum ut vapulet.

Sa. *Æschine,* audi, ne te ignarum fuisse dicas meorum
Æ. morum,
Sa. Leno ego sum. *Æ.* scio. *Sa.* at ita, ut usquam
Æ. fuit fide quisquam optima.
Sa. Tu quod te posterius purges, hanc injuriam mihi non
Æ. Factam esse, hujus non faciam; crede hoc, et
Æ. meum jus persequar:
Sa. Neque tu verbis solves umquam, quod mihi
Æ. maleficeris.
Sa. Novi ego vestra hæc, Nollem factum, jusjurandum
Æ. dabitur, te indignum
Sa. Esse injuria hac; indignis cum egomet sim acceptum
Æ. modis.

Æ. Abi praet strenue; ac forem aperi. *Sa.* ceterum
Æ. hoc nihil facis.

Æ. I intro nunc jam. *Sa.* at enim non sinam. *Æ.*
Sa. accede illuc, Parmeno: 17
Sa. Nimium istoc abisti: hic propter hunc adsistem, sic volo.
Sa. Cave nunc jam oculos a meis oculis quoquam de
Æ. moveas tuos:

Ne mora sit, si innuerim, quin pugnus continuo in
mala hæreat.

Istuc volo ergo ipsum experiri. *Æ.* hem, serva.
PAR. omitte mulierem.

O facinus miserandum ! *Æ.* geminabit nisi caves.
Sa. hei miseriam !

Non innueram : verum in istam partem potius pec-
cato tamen.

I nunc jam. *Sa.* quid hoc reii est ? regnumne,
*Æ*schine, hic tu possides ?

Si possiderem, ornatus esses ex tuis virtutibus.

Quid tibi rei mecumst ? *Æ.* nil. *Sa.* quid ? nostin
qui sim ? *Æ.* non desidero.

Tetigin tui quicquam ? *Æ.* si attigisses, ferres in-
fortunium. 180

Qui tibi meam magis licet habere, pro qua ego
argentum dedi ?

Responde. *Æ.* ante sedis non fecisse erit melius
hic convicium :

Nam si molestus pergis esse, jam intro abripiere ;
atque ibi

Usque ad necem opperiere loris. *Sa.* loris liber ?
Æ. sic erit.

O hominem inpurum : hicine libertatem aiunt
æquam esse omnibus ?

Si satis jam debacchatus, leno, es ; audi si vis nunc
jam.

Egon debacchatus sum autem, an tu in me ? *Æ.*
mitte ista, atque ad rem redi.

Quam rem ? quo redeam ? *Æ.* jamne me vis di-
cere id quod ad te attinet ?

Cupio, sequi modo aliquid. *Æ.* vah, leno iniqua
me non volt loqui. 189

Leno sum, fateor, pernicies communis adulescentium,
Perjurus, pestis : tamen tibi a me nullast orta in-
juria.

AE. Nam hercle etiam hoc restat. *Sa.* illuc q
 redi, quo coepisti, *Aeschine*.
 AE. Minis yiginti tu illam emisti, quæ res tibi v
 male.
 Argenti tantum dabitur. *Sa.* quid si ego tibi n
 nolo vendere?
 Coges me? *AE.* minime. *Sa.* namque id m
 AE. neque vendundam censeo,
 Quæ liberast: nam ego liberali illam adsero c
 manu.
 Nunc vide utrum vis; argentum accipere,
 causam meditari tuam.
 Delibera hoc, dum ego redeo, leno. *Sa.* pro
 preme Jupiter!
 Minime miror, qui insanire occipiunt ex injuri
 Domo me eripuit, verberavit: me invito abdu
 meam:
 Homini misero plus quingentos colaphos infre
 mihi.
 Ob malefacta hæc tantidem emptam postulat s
 tradier.
 Verum enim quando bene promeruit, fiat: sun
 jus postulat.
 Age, jam cupio, modo si argentum reddat; sed e
 hoc hariolor.
 Ubi me dixero dare tanti, testis faciet illico,
 Vendidisse me, de argento somnium; mox: c
 redi.
 Id quoque possum ferre, modo si reddat; qua
 quam injuriumst.
 Verum cogito id quod res est: quando eum quæstu
 occeperis,
 Accipiunda et mussitanda injuria adulescentium
 Sed nemo dabit: frustra has egomet mecum ration
 puto. 20

SCENA II.

SYRUS. SANNIO.

FACE, egomet conveniam ipsum: cupide accipiat
 jam faxo: atque etiam
 Bene dicat secum esse actum; quid istuc, Sannio,
 quod te audio
 Nescio quid concertasse cum hero? *Sa.* numquam
 vidi iniquius
 Certationem comparatam, quam hodie quæ inter
 nos fuit:
 Ego vapulando, ille verberando, usque ambo defessi
 sumus.
 Tua culpa. *Sa.* quid facerem? *Sy.* adulescenti
 morem gestum oportuit.
 Qui potui melius, qui hodie ei usque os præbui?
Sy. age, scis quid loquar?
 Pecuniam in loco neglegere, maximum interdumst
 lucrum; hui:
 Metuisti, si nunc de tuo jure concessisses paulu-
 lum, atque
 Adulescenti esses morigeratus, hominum homo stul-
 tissime, 220
 Ne non tibi istuc fæneraret. *Sa.* ego spem pretio
 non emo.
 . Numquam rem facies: abi, non scis inescare ho-
 mines, Sannio.
 . Credo istuc melius esse: verum ego numquam
 adeo astutus fui,
 Quin quicquid possem, mallem auferre potius in
 presentia.
 . Age, novi tuum animum: quasi jam usquam tibi
 sint viginti minæ,
 Dum huic obsequare; præterea autem te aiunt
 proficiisci Cyprum. *Sa.* hem!

Sy. Coēmisce hinc quæ illuc veheres multa; m
conductam: hoc scio,
Animus tibi pendet; ubi illinc, spero, red
tamen, hoc ages.

Sa. Nusquam pedem: perii hercle: hac illi spe
incepert. *Sy.* timet:
Injeci scrupulum homini. *Sa.* o scelera! i
vide,
Ut in ipso articulo oppressit; emptæ mulieres
Complures, et item hinc alia quæ porto Cypri
Nisi eo ad mercatum venio, damnum est maxum
Nunc si hoc omittam, ac tum agam ubi il
rediero;
Nihil est: refrixerit res: nunc demum venis?
Cur passus? ubi eras? ut sit satius perdere,
Quam aut hic manere tamdiu, aut tum persequi?

Sy. Jamne enumerasti id, quod ad te redditum puto?
Sa. Hocine illo dignumst? hocine incepitare Asc
num?
Per oppressionem ut hanc mi eripere postulet?

Sy. Labascit; unum hoc habeo: vide si satis placet
Potius quam venias in periculum, Sannio,
Servesne an perdas totum, dividuum face.
Minas decem conradet alicunde. *Sa.* hei mihi,
Etiam de sorte nunc venio in dubium miser?
Pudet nihil? omnes dentes labefecit mihi:
Præterea colaphis tuber est totum caput:
Etiam insuper defrudet? nusquam abeo. *Sy.*
lubet:
Numquid vis, quin abeam? *Sa.* immo hercle hi
quæso, Syre,
Ut ut hæc sunt acta, potius quam litis sequar, 2
Meum mihi reddatur, saltem quanti emptast, Sy
Scio non te esse usum antehac amicitia mea:
Memorem me dices esse et gratum. *Sy.* sed
Faciam; sed Ctesiphonem video: lætus est

De amica. *Sa.* quid quod te oro? *Sy.* paulisper
mane.

SCENA III.

CTESIPHO. **S**YRUS.

Abs quivis homine, cum est opus, beneficium ac-
cipere gaudreas:

Verum enimvero id demum juvat, si quem sequomst
facere, is bene facit.

O frater, frater, quid ego te nunc laudem? satis
certo scio;

Numquam ita magnifice quicquam dicam, id virtus
quin supereret tua.

Itaque unam hanc rem me habere præter alias
præcipuam arbitror, 260

Fratrem homini nemini esse primarum artium
magis principem.

y. **O** Ctesipho. *Ct.* o Syre, **A**eschinus ubi est? *Sy.*
ellum, te exspectat domi. *Ct.* hem!

y. **Q**uid est? *Ct.* quid sit? illius opera, Syre, nunc
vivo: festivom caput,

Quine omnia sibi post putavit esse præ meo com-
modo:

Maledicta, famam, meum amorem, et peccatum in
sese transtulit.

Nil supra poterat; nam quid foris crepuit? *Sy.* mane
mane; ipse exit foras.

SCENA IV.

AESCHINUS. **S**ANNIO. **C**TESIPHO. **S**YRUS.

A. **U**bi est ille sacrilegus? *Sa.* me querit; num
quidnam effert? occidi:

Nil video. **A.** ehem, opportune: te ipsum quero:
quid fit, Ctesipho?

In tuto est omnis res: omitte vero tristitiam tu-

Ct. Ego illam hercle vero omitto, qui quidem te
beam fratrem: o mi *Æschine*,

O mi germane: ah vereor coram in os te laud
amplius,

Ne id, adsentandi magis quam quo habeam
tum, facere existumes.

Æ. Age inepte, quasi nunc non norimus nos in
nos, Ctesiphon.

Hoc mihi dolet, nos pene sero scisse, et in e-
rem locum

Redisce, ut si omnes cuperent, tibi nil possi
auxiliarier.

Ct. Pudebat. *Æ.* ah, stultia istae, non pude-
tam ob parvolam

Rem pene e patria? turpe dictu; deos queso
istae prohibeant.

Ct. Peccavi. *Æ.* quid ait tandem nobis Sannio? *Sy.*
jam mitis est.

Æ. Ego ad forum ibo, ut hunc absolvam: tu int-
ad illam, Ctesiphon.

Sa. Syre, insta. *Sy.* eamus: namque hic properat in
Cyprum. *Sa.* ne tam quidem: 29

Quamvis etiam maneo otiosus hic. *Sy.* reddetur,
ne time.

Sa. At ut omne reddat. *Sy.* unne reddet: tace modo,
ac sequere hac. *Sa.* sequor.

Ct. Heus, heus, Syre. *Sy.* ehem, quid est? Ct.
obsecro hercle te, hominem istum impuris-
simum

Quam primum absolvitote; ne si magis irritatus
siet,

Aliqua ad patrem hoc permanet; atque ego tum
perpetuo perierim.

Sy. Non fiet, bono animo es: tu cum illa te intus
oblecta interim:

Et lectulos jube sterni nobis, et parari cetera.
Ego jam transacta re convertam me domum cum
obsonio.

Io. Ita queso: quando hoc bene successit, hilare hunc
sumamus diem.

ACTUS III.

SCENA I.

SOSTRATA. CANTHARA.

So. OBSECRO, mea nutrix, quid nunc fiet? Ca. quid
fiat rogas? 290

Recte edepol spero. So. modo dolores, mea tu,
occupiunt primulum.

Ca. Jam nunc times, quasi nusquam adfueris, num-
quam tute pepereris.

So. Miseram me, neminem habeo, solæ sumus: Geta
autem hic non adest:

Nec est quem ad obstetricem mittam, nec qui adcer-
sat *Aeschinum*.

Ca. Pol is quidem jam hic aderit: nam numquam
unum intermitit diem,

Quin semper veniat. So. solus mearum est mis-
riarum remedium.

Ca. E re natæ melius fieri haud potuit quam factum
est, hera,

Quando vitium oblatum est: quod ad illum attinet
potissimum,

Talem, tali ingenio atque animo, natum ex tanta
familia. 299

Io. Ita pol est ut dicis: salvos nobis, deos quæso, ut siet.

SCENA II.

GETA. SOSTRATA. CANTHARA.

Ge. NUNO illud est, quod si omnia omnes sua consilia
conferant,

Atque huic malo salutem quærant, auxili nihil
ferant,

Quod mihique heræque filiæque herili est; v
misero mihi,

Tot res repente circumvallant, unde emergi m
potest,

Vis, egestas, injustitia, solitudo, infamia.
Hocine sæclum? o scelera, o genera sacrilegia,
hominem inpium!

So. Me miseram, quidnamst, quod sic video timidu
et properantem Getam?

Ge. Quem neque fides neque jusjurandum neque illu
misericordia

Repressit, neque reflexit, neque quod partus ins
bat prope:

Cui miserae indigne per vim vitium obtulerat. S
non intellego 310

Satis, quæ loquatur. Ca. proprius obsecro acceda
mus, Sostrata. Ge. ah,

Me miserum, vix sum compos animi, ita ardeo in
cundia.

Nihil est quod malim, quam illam totam familiam
dari mi obviam,

Ut ego iram hanc in eos evomam omnem, dum
segritudo est hæc recens:

Satis mi id habeam supplici: [dum illos ulciscar
modo.]

Seni animam primum extinguerem ipsi, qui illud
produxit scelus:

Tum autem Syrum impulsorem, vah, quibus illum
lacerarem modis?

Sublimem medium arriperem, et capite pronum in
terram statuerem,

Ut cerebro dispergat viam:
Adulescenti ipsi eriperem oculos: post hæc præci
pitem darem. 320

Ceteros ruerem, agerem, raperem, funderem, et
prosternerem.

Sed cesso heram hoc malo invertiri propere? *So.*
revocemus. *Geta.* *Ge.* *hem.*

Quisquis es, sine me. *So.* ego sum *Sostrata.* *Ge.*
ubinam es? te ipsam querito:

Te expeto: oppido opportune te obtulisti mi obviam,
Hera. *So.* quid est? quid trepidas? *Ge.* hei mi.
So. quid festinas, mi *Geta?*

Animam recipe. *Ge.* prorsus. *So.* quid istuc pror-
sus ergost? *Ge.* periimus:

Actumst. *So.* loquere ergo, obsecro te, quid sit.
Ge. jam. *So.* quid jam, *Geta?*

Ge. *Æschinus.* *So.* quid is ergo? *Ge.* alienus est ab
nostra familia. *So.* *hem.*
Perii; quare? *Ge.* amare occipit aliam. *So.* vœ mi-
seræ mihi!

Ge. Neque id occulte fert, ab lenone ipsus eripuit
palam. 330

So. Satin hoc certumst? *Ge.* certum: hisce oculis egomet
vidi, *Sostrata.* *So.* ah,
Me miseram, quid jam credas? aut cui credas?
nostrumne *Æschinum?*

Nostram omnium vitam, in quo nostre spes opes-
que omnes sitæ?

Qui se sine hac jurabat unum numquam victurum
diem?

Qui se in sui gremio positurum puerum dicebat
patris?

Ita obsecraturum, ut liceret hanc se uxorem ducere?

Ge. *Hera,* lacrumas mitte: ac potius, quod ad hanc rem
opus est porro, consule,

Patiamur an narremus cuiquam. *Ca.* au au, mi
homo, sanun. es?

An proferendum hoc tibi videtur usquam? *Ge.* mi
quidem non placet.

Jam primum illum alieno animo a nobis esse, res
ipsa indicat. 340

Nunc si hoc palam proferimus, ille infitias ibit, sat
scio :

Tua fama et gnatæ vita in dubium veniet ; tum
si maxume

Fateatur ; cum amet aliam, non est utile huic, illi
dari.

Quapropter quoquo pacto tacitost opus. So. ah,
minime gentium :

Non faciam. Ge. quid ais? So. proferam. Ca.
hem, mea Sostrata, vide quam rem agas.

So. Pejore res loco non potis est esse, quam in quo
nunc sitast.

Primum indotata est : tum præterea, quæ secunda
ei dos erat,

Periit : pro virgine dari nuptum non potest ; hoc
reliquum est,

Si infitias ibit, testis mecum est anulus, quem ipse
amiserat.

Postremo quando ego mihi sum conscientia, a me cul-
pam esse hanc procul, 350

Neque pretium neque rem ullam intercesse aut illa
aut me indignam, Geta ;

Experiar. Ge. quid istic? cedo, ut melius dicas.
So. tu, quantum potes,

Abi, atque Hegioni cognato hujus rem enarrato
omnem ordine :

Nam is nostro Simulo fuit summus, et nos coluit
maxume.

Ge. Nam hercle alias ne nemo respicit nos. So. propere
tu, mea Canthara,

Curre : obstetricem accerse ; ut cum opus sit, ne
in mora nobis siet.

SCENA III.

DEMEA. SYRUS.

D. DISPERII: Ctesiphonem audivi filium
Una adfuisse in rapzione cum Aeschino.
Id misero restat mihi mali, si illum potest, 359
Qui alicui rei est, etiam eum ad nequitiem adducere.
Ubi ego illum quæram? credo abductum in ga-
neum
Aliquo: persuasit ille inpurus, sat scio.
Sed eccum Syrum ire video: hinc scibo jam, ubi
siet.
Atque hercle hic de grege illo est: si me senserit
Eum quæritare, numquam dicet carnufex.
Non ostendam id me velle. *Sy.* omnem rem modo
seni,
Quo pacto haberet, enarramus ordine.
Nil quicquam vidi lætius. *D.* pro Jupiter,
Hominis stultitiam! *Sy.* conlaudavit filium:
Mihi, qui id dedissem consilium, egit gratias. 370
D. Disrumpor. *Sy.* argentum adnumeravit illico:
Dedit præterea in sumptum, dimidium minæ:
Id distributum sane est ex sententia. *D.* hem,
Huic mandes, siquid recte curatum velis.
Sy. Ehem, Demea, haud aspexeram te: quid agitur?
D. Quid agatur? vostram nequeo mirari satis
Rationem. *Sy.* est hercle inepta, ne dicam dolo,
atque
Absurda; piscis ceteros purga, Dromo:
Congrum istum maximum in aqua sinito ludere
Paulisper: ubi ego venero, exossabitur: 380
Prius nolo. *D.* hæcine flagitia? *Sy.* mi quidem
non placent:
Et clamo sæpe; salsa menta hæc, Stephanio,
Fac macerentur pulchre. *D.* di vostram fidem!

Utrum studione id sibi habet, an laudi putat
 Fore, si perdiderit gnatum? vae misero mihi,
 Videre videor jam diem illum, cum hinc egens
 Profugiet aliquo militatum. *Sy.* o Demea,
 Istuc est sapere, non quod ante pedes modost
 Videre, sed etiam illa quæ futura sunt
 Prospicere. *D.* quid? istæc jam penes vos psaltria
 est? 390

Sy. Ellam intus. *D.* echo, an est domi habiturus? *Sy.*
 credo: ut est
 Dementia. *D.* hæcne fieri? *Sy.* inepta lenitas
 Patris, et facilitas prava. *D.* fratri me quidem
 Pudet pigetque. *Sy.* nimium inter vos, Demea, ac
 Non quia ades præsens dico hoc, pernimum interest.
 Tu, quantus quantus, nil nisi sapientia es:
 Ille, somnium; sineres vero illum tu tuum
 Facere hæc? *D.* sinerem illum? aut non sex totis
 mensibus

Prius olfecissem, quam ille quicquam cœperet?

Sy. Vigilantiam tuam tun mihi? *D.* sic sit modo, 400
 Ut nunc est, quæso. *Sy.* ut quisque suum volt
 esse, itast.

D. Quid eum? vidistin hodie? *Sy.* tuumne filium?
 Abigam hunc rus; jamdudum aliquid ruri agere
 arbitror.

D. Satin scis ibi esse? *Sy.* oh, quem egomet produxi.
D. optumest.

Metui ne hæreret hic. *Sy.* atque iratum admodum.

D. Quid autem? *Sy.* abortus jurgio est fratrem apud
 forum

De psaltria hac. *D.* ain vero? *Sy.* vah, nil reticuit.
 Nam ut numerabatur forte argentum, intervenit
 Homo de improviso: cœpit clamare, o Æschine,
 Hæcne flagitia facere te? hæc te admittere 410
 Indigna genere nostro? *D.* oh, lacrumo gaudio.

Sy. Non tu hoc argentum perdis, sed vitam tuam.

¶ Salvos sit; spero erit similis majorum suum. *Sy.*
hui!

¶ Syre, præceptorumst plenus istorum ille. *Sy. phy!*
Domi habuit unde disceret. *D.* fit sedulo:
Nil prætermitto: consuefacio: denique,
Inspicere, tanquam in speculum, in vitas omnium
Jubeo: atque ex aliis sumere exemplum sibi.
Hoc facito. *Sy.* recte sane. *D.* hoc fugito. *Sy.*
callide.

D. Hoc laudi est. *Sy.* istæc res est. *D.* hoc vitio
datur. 420

Sy. Probissume. *D.* porro autem. *Sy.* non hercle
otiumst

Nunc mi auscultandi; piscis ex sententia
Nactus sum: hi mihi ne corrumpantur, cautiost:
Nam id nobis tam flagitiumst, quam illa, o Demea,
Non facere vobis, modo quæ dixti: et, quod queo,
Conservis ad eundem istunc præcipio modum:
Hoc salsumst, hoc adustumst, hoc lautumst parum:
Illud recte: iterum sic memento: sedulo
Moneo, quæ possum pro mea sapientia: 429
Postremo, tamquam in speculum, in patinas, Demea,
Inspicere jubeo, et moneo quid facto usus sit.
Inepta hæc esse, nos quæ facimus, sentio:
Verum quid facias? ut homost, ita morem geras.
Numquid vis? *D.* mentem vobis meliorem dari.

Sy. Tu rus hinc ibis? *D.* recta. *Sy.* nam quid tu hic
agas,
Ubi, siquid bene præcipias, nemo obtemperet?

| **D.** Ego vero hinc abeo, quando is, quamobrem hic
veneram,

Rus abiit: illum euro: unum illud ad me adtinet,
Quando ita volt frater: de istoc ipse viderit. 439
Sed quis illic est, quem video procul? estne Hegio
Tribulis noster? si satis cerno, is hercle: vah,
Homo amicus nobis jam inde a puero: di boni,

Næ illiusmodi jam magna nobis civium
Pænuriast, antiqua virtute ac fide.
Haud cito mali quid ortum ex hoc sit publice.
Quam gaudeo : ubi etiam hujus generis reliquias
Restare video, vivere etiam nunc lubet.
Oppriar hominem hic, ut salutem et conloquar.

SCENA IV.

HEGIO. GETA. DEMEA. PAMPHILA.

H. Pro di immortales, facinus indignum, Geta :
Quid narras ? *G.* sic est factum. *H.* ex illan fa- 450
milia
Tam inliberale facinus esse ortum ? o *Æschine*,
Pol haud paternum istuc dedisti. *D.* videlicet
De psaltria hoc audivit: id illi nunc dolet
Alieno ; pater is nihili pendit: hei mihi,
Utinam hic prope adasset alicubi, atque audiret haec.
H. Nisi facient quæ illos sequomst, haud sic auferent.
G. In te spes omnis, Hegio, nobis sita est :
Te solum habemus, tu es patronus, tu pater :
Ille tibi moriens nos commendavit senex :
Si deseris tu, periimus. *H.* cave dixeris : 460
Neque faciam, neque me satis pie posse arbitror.
D. Adibo ; salvere Hegionem plurimum
Jubeo. *H.* oh, te quærebam ipsum : salve, Demea.
D. Quid autem ? *H.* major filius tuus *Æschinus*,
Quem fratri adoptandum dedisti, neque boni
Neque liberalis functus officium est viri.
D. Quid istuc est ? *H.* nostrum amicum noras Simu-
lum, atque
Æqualem ? *D.* quidni ? *H.* filiam ejus virginem
Vitiavit. *D.* hem. *H.* mane ; nondum audisti,
Demea,
Quod est gravissimum. *D.* an quid est etiam
amplius ? 470

1. Vero amplius: nam hoc quidem ferendum aliquo
modost:

Persuasit nox, amor, vinum, adulescentia:
Humanumst; ubi scit factum, ad matrem virginis
Venit ipesus ultiro, lacrumans, orans, obsecrans,
Fidem dans, jurans se illam ducturum domum.
Ignotumst; tacitumst; creditumst; virgo ex eo
Compressu gravida facta est: mensis decimus est:
Ille bonus vir nobis pealtriam, si dis placet,
Paravit, quicum vivat: illam deserit.

1. Pro certon tu istaec dicas? *H.* mater virginis 480
In mediost; ipsa virgo: res ipsa: hic Geta
Præterea, ut captus servolorum est, non malus
Neque iners: alit illas; solus omnem familiam
Sustentat; hunc abduce, vinci, quære rem.
1. Immo hercle extorque, nisi ita factumst, Demca:
Postremo non negabit; coram ipsum cedo.
1. Pudet: nec, quid agam, neque quid huic respondeam
Scio. *Pa.* miseram me, differor doloribus.
Juno Lucina, fer opem: serva me, obsecro. *H.* hem,
Numnam illa quæso parturit? *G.* certe, Hegio.
H. hem;

490

Illæc fidem nunc vostram implorat, Demea;
Quod vos vis cogit, id voluntate impetret.
Hæc primum ut fiant, deos quæso, ut vobis decet.
Sin aliter animus vester est; ego, Demea,
Summa vi defendam has atque illum mortuum.
Cognatus mi erat: una a pueris parvolis
Sumus educti; una semper militiæ et domi
Fuimus: paupertatem una pertulimus gravem.
Quapropter nitar, faciam, experiar, denique
Animam relinquam potius quam illas deseram. 500
Quid mihi respondes? *D.* fratrem conveniam,
Hegio:
Is, quod mihi de hac re dederit consilium, id
sequar.

H. Sed, Demea, hoc tu facito cum animo cogites;
 Quam vos facillume agitis, quam estis maxumi
 Potentes, dites, fortunati, nobiles,
 Tam maxume vos sequo animo sequa noscere
 Oportet, si vos voltis perhiberi probos.
D. Redito; fient, fieri quae sequomst, omnia. 5
H. Decet te facere. Geta, duc me intro ad Sostrata.
D. Non me indicente hec fuent: utinam hic sit mo
 Defunctum: verum nimia illæc licentia
 Profecto evadet in aliquod magnum malum.
 Ibo, ac requiram fratrem, ut in eum haec ev
 mam.

SCENA V.

HEGIO.

Bono animo fac sis, Sostrata; et istam, quod pot
 Fac consolere; ego Micionem, si apud forumst,
 Conveniam; atque, ut res gestast, narrabo ordine.
 Si ita est, facturus ut sit officium suum,
 Faciat: sin aliter de hac re est ejus sententia,
 Respondeat mi: ut, quid agam, quam primum sciamp

ACTUS IV.

SCENA I.

CTESIPHO. SYRUS.

Ct. AIN patrem hinc abisse rus? *S.* jam dudum. *C.*
 dic sodes. *S.* apud villamst. 52
*N*unc cum maxume operis aliquid facere credo. *C.*
 utinam quidem,
 Quod cum salute ejus fiat, ita se defetigarit velim.
 Ut triduo hoc perpetuo prorsum e lecto nequeat
 surgere.
Sy. Ita fiat, et istoc si quid potis est rectius. *C.* ita:
 nam hunc diem

Nimis misere cupio, ut cœpi, perpetuum in lætitia
degere.

Et illud rus nulla alia causa tam male odi, nisi
quia propest:

Quod si abesset longius,

Prius nox oppressisset illic, quam huc reverti posset
iterum.

Nunc ubi me illic non videbit, jam huc recurret,
sat scio:

Rogabit me: ubi fuerim, quem ego hodie toto non
vidi die: 530

Quid dicam? *S.* nilne in mentem est? *C.* nusquam
quicquam. *S.* tanto nequior.

Cliens, amicus, hospes, nemost vobis? *C.* sunt; quid
postea?

Sy. Hisce opera ut data sit. *C.* quæ non data sit? non
potest fieri. *S.* potest.

Ct. Interdiu: sed si hic pernocto, cause quid dicam,
Syre?

Sy. Vah, quam vellem etiam noctu amicis operam mos
esset dari.

Quin tu otiosus es: ego illius sensum pulchre calleo.

Cum fervit maxume, tam placidum, quam ovis est,
reddo. *C.* quo modo?

Sy. Laudarier te audit libenter: facio te apud illum
Deum:

Virtutes narro. *C.* measne? *S.* tuas; homini ilico
lacrumæ cadunt,

Quasi puer, gaudio; hem tibi autem. *C.* quidnam
est? *S.* lupus in fabula. 540

Ct. Paterne? *S.* is ipsus. *C.* Syre, quid agimus? *S.*
fuge modo intro, ego videro.

Ct. Si quid rogabit, nusquam tu me: audistin? *S.*
potin ut desinas?

SCENA II.

DEMEA. CTESIPHO. SYRUS.

D. Non ego homo infelix; primum fratrem nusquam
invenio gentium:
Præterea autem, dum illum quæro, a villa merce-
narium
Vidi: is filium negat esse ruri: nec quid agam scio.
Ct. Syre. *Sy.* quid est? *Ct.* men quærit? *Sy.* verum.
Ct. perii. *Sy.* quin tu bono animo es.
D. Quid hoc, malum, infelicitatis? nequeo satis decer-
nere:
Nisi me credo huic esse natum rei, ferundis miseriis.
Primus sentio mala nostra: primus rescisco omnia:
Primus porro obnuntio: ægre solus, si quid fit, fero.
Sy. Rideo hunc: se primum ait scire: is solus nescit
omnia. 551
D. Nunc redeo: si forte frater redierit viso. *Ct.*
Syre,
Obsecro, vide ne ille huc prorsus se inruat. *Sy.*
etiam taces?
Ego cavebo. *Ct.* numquam hercle hodie ego istuc
committam tibi:
Nam me in cellulam aliquam cum illa concludam:
id tutissimumst.
Sy. Age, tamen ego hunc amovebo. *D.* sed eccum sce-
leratum Syrum.
Sy. Non hercle hic quidem perdurare quisquam, si sic
fit, potest.
Scire equidem volo, quot mihi sint domini: quæ
hæc est miseria?
D. Quid ille gannit? quid volt? quid ais, bone vir?
est frater domi?
Sy. Quid, malum, mihi bone vir narras? equidem perii.
D. quid tibi est? 560

y. Rogitas? Ctesipho me pugnis miserum, et istam psaltriam
 Usque occidit. *D.* hem, quid narras? *Sy.* hem, vide ut discidit labrum.

1. Quamobrem? *Sy.* me impulsore hanc emptam esse ait. *D.* non tu eum rus hinc modo
 Produxe aibas? *Sy.* factum: verum venit post insaniens:
 Nil pepercit; non puduisse verberare hominem senem?
 Quem ego puerum modo tantillum in manibus gestavi meis?

2. Laudo: o Ctesipho, patrissas: abi, virum te judio.

3. Laudas? næ ille continebit posthac, si sapiet, manus.

4. Fortiter. *Sy.* perquam, quia miseram mulierem et me servolum, 569
 Qui referire non audebam, vicit: hui, perfortiter.

5. Non potuit melius; idem quod ego sensit, te esse huic rei caput.
 Sed estne frater intus? *Sy.* non est. *D.* ubi illum quæram, cogito.

6. Scio ubi sit, verum hodie numquam monstrabo. *D.* hem, quid ais? *Sy.* ita.

7. Diminuetur tibi quidem jam cerebrum. *Sy.* at nomen nescio
 Illius hominis, sed locum novi ubi sit. *D.* dic ergo locum.

8. Nostin porticum apud macellum hac deorsum? *D.* quidni noverim?

9. Præterito hac recte platea sursus: ubi eo veneris, Clivos deorsum vorsum est; hac te præcipitato: postea
 Est ad hanc manum sacellum: ibi angiportum propter est:

Illic ubi etiam caprificus magna est. *D. novi.*
hac pergit.

D. Id quidem angiportum non est pervium. *Sy. ver*
hercle; vah,
Censen hominem me esse? erravi: in portic
rursum redi:
Sane hac multo proprius ibis, et minor est errat
Scin Cratini hujus ditis aedes? *D. scio.* *Sy.* 1
eas præterieris,
Ad sinistram hac recta platea; ubi ad Dianaæ
neris,
Ito ad dextram: prius quam ad portam venias, ap
ipsum lacum
Est pistrilla, et exadvorsum fabrica: ibi est.
quid ibi facit?

Sy. Lectulos in sole lignis pedibus faciundos dedit.
D. Ubi poteris vos: bene sane; sed cesso ad eum pe
gere?

Sy. I sane: ego te exercebo hodie, ut dignus es, sil
cernum. 59
Æschinus odiosus cessat: prandium corrumpitur:
Ctesipho autem in amore est totus; ego jam pro
spiciam mihi:
Nam jam adibo, atque unum quicquid, quod qui
dem erit bellissimum,
Carpam: et cyathos sorbilans paulatim hunc pro
ducam diem.

SCENA III.

MICIO. HEGIO.

M. Ego in hac re nil reperio, quamobrem lauder tan
topere, Hegio.
Meum officium facio: quod peccatum a nobis or
tumst, corrigo.

Nisi si me in illo credidisti esse hominum numero,
 qui ita putant;
 Sibi fieri injuriam ultro, si quam fecere ipsi ex-
 postules,
 Et ultro accusant: id quia non est a me factum,
 agis gratias?

Te. Ah, minime: numquam te aliter atque es, in ani-
 mum induxi meum. 600

Sed quæsuo ut una mecum ad matrem virginis eas,
 Micio,

Atque istæc eadem, quæ mihi dixti, tute dicas mu-
 lieri;

Suspicionem hanc propter fratrem esse: ejus esse
 illam psaltriam.

M. Si ita æquom censes, aut si ita opus est facto, ea-
 mus. *He.* bene facis:

Nam et illi jam animum rellevaris, quæ dolore ac
 miseria

Tabescit: et tuo officio fueris functus; sed si aliter
 putas,

Egomet narrabo quæ mihi dixti. *M.* immo ego
 quoque ibo. *He.* bene facis:

Omnes, quibus res sunt minus secundæ, magis sunt
 nescio quo modo

Suspiciosi: ad contumeliam omnia accipiunt ma-
 gis: 609

Propter suam inpotentiam se semper credunt ludier.

Quapropter te ipsum purgare ipsis coram, placabi-
 lius est.

M. Et recte et verum dicis. *He.* sequere me ergo hac
 intro. *M.* maxume.

SCENA IV.

ÆSCHINUS.

DISCRUCIOR animi:

Hocine ex improviso mali mi objici

Tantum; ut neque quid de me faciam, **nec** q
agam certum siet?

Membra metu debilia sunt: animus **præ** timore
Obstupuit: pectore consistere nil consili quit;
Vah, quomodo me hac expediam turba, nesci
tanta nunc

Suspicio de me incidit:

Neque ea inmerito: Sostrata credit, mihi me ps
triam hanc emisse: id

62

Anus mi indicium fecit.

Nam ut hinc forte ea ad obstetricem erat missa, ul
eam vidi, illico

Accedo; rogito, Pamphila quid agat, jamne partu
adsiet,

Eone obstetricem accersat; illa exclamat, Abi, abi
jam, Æschine,

Satis diu dedisti verba: sat adhuc tua nos frustratas
fides.

Hem, quid istuc obsecro, inquamst? Valeas, habeas
illam quæ placet.

Sensi ilieo id illas suspicari: sed me reprehendi
tamen,

Ne quid de fratre garrulæ illi dicerem, ac fieret
palam.

Nunc quid faciam? dicam fratris esse hanc? quod
minimest opus

Usquam efferi: ac mitto: fieri potest est ut ne qua
exeat;

630

Ipsum id metuo ut credant: tot concurrunt veri
similia:

Egomet rapui: ipse egomet solvi argentum: ad me
abducta est domum.

Hæc adeo mea culpa fateor fieri; non me hanc
rem patri,

Ut ut erat gesta, indicasse? exorassem ut eam
ducerem.

Cessatum usque adhuc est: nunc porro, *Æschine*,
experciscere:

Nunc hoc primumst: ad illas ibo, ut purgem me;
accedam ad fores:

Perii; horresco semper, ubi pultare hasce occipio
miser.

Heus, heus: *Æschinus* ego sum; aperite aliquis
actum ostium.

Prodit nescio quis: concedam huc.—

SCENA V.

Micio. *Æschinus*.

M. —Ita uti dixti, Sostrata, 640
Facito: ego *Æschinum* conveniam; ut, quomodo
acta hæc sunt, sciatur.

Sed quis ostium hoc pultavit? *Æ.* pater hercle est,
perii. *M.* *Æschine*.

A. Quid huic hic negotist? *M.* tune has pepulisti
fores?

Tacet; cur non ludo hunc aliquantisper? melius
est,

Quandoquidem hoc numquam mi ipse voluit credere.
Nil mihi respondes? *Æ.* non equidem istas, quod
sciam.

M. Ita: nam mirabar quid hic negoti esset tibi.
Erubuit: salva res est. *Æ.* dic sodes, pater,
Tibi vero quid istic rei fuit? *M.* nil mihi quidem.
Amicus quidam me a foro abduxit modo 650
Huc advocatum sibi. *Æ.* quid? *M.* ego dicam
tibi:

Habitan hic quædam mulieres; pauperculæ,
Ut opiner has non nosse te: et certo scio:
Neque enim diu huc commigrarunt. *Æ.* quid tum
postea?

M. Virgo est cum matre. *Æ.* perge. *M.* hæc virgo
orbast patre:
Hic meus amicus illi genere est proximus:
Huic leges cogunt nubere hanc. *Æ.* perii. *M.*
quid est?
Æ. Nil: recte: perge. *M.* is venit ut secum avehat.
Nam habitat Miletii. *Æ.* hem, virginem ut secum
avehat?
M. Sic est. *Æ.* Miletum usque obsecro? *M.* ita. *Æ.*
animo malest. 660
Quid ipse? quid aiunt? *M.* quid illas censes? ni-
hil enim.
Commenta mater est, esse ex alio viro
Nescio quo puerum natum: neque eum nominat:
Priorem esse illum, non oportere huic dari.
Æ. Echo, nonne hæc justa tibi videntur postea?
M. Non. *Æ.* obsecro non? an illam hinc abducet,
pater?
M. Quid illam ni abducat? *Æ.* factum a vobis du-
riter,
Inmisericorditerque, atque etiam, si est, pater,
Dicendum magis aperte, inliberaliter.
M. Quamobrem? *Æ.* rogas me? quid illi tandem
creditis 670
Fore animi misero, qui cum ea consuevit prior?
Qui infelix haud scio an illam misere nunc amat,
Cum hanc sibi videbit præsens præsentem eripi,
Abduci ab oculis? facinus indignum, pater.
M. Qua ratione istuc? quis despondit? quis dedit?
Cui, quando nupsit? auctor his rebus quis est?
Cur duxit alienam? *Æ.* an sedere oportuit
Domi virginem tam grandem, dum cognatus hinc
Illinc veniret exspectantem? hæc, mi pater,
Te dicere æquom fuit, et id defendere. 680
M. Ridiculum: advorsusne illum causam dicerem,
Cui veneram advocatus? sed quid ista, *Æ*schine,

Nostra? aut quid nobis cum illis? abeamus; quid est?
Quid lacrumas? *A.* pater, obsecro, ausculta. *M.*

*A*eschine, audivi omnia,
Et scio: nam te amo: quo magis, quæ agis, curæ
sunt mihi.

E. Ita velim me promerentem ames, dum vivas, mi
pater,

Ut me hoc delictum admisisse in me, id mihi vehe-
menter dolet:

Et me tui pudet. *M.* credo hercle: nam ingenium
novi tuum

Liberale: sed vereor ne indiligenz nimium sies.

In qua civitate tandem te arbitrare vivere? 690

Virginem vitiasti, quam te non jus fuerat tangere.

Jam peccatum primum id magnum, magnum at
humanum tamen.

Fecere alii ssepe item boni; at postquam id evenit,
cedo,

Numquid circumspexti? aut numquid tute pro-
spexti tibi

Quid fieret? qua fieret? si te mi ipsum puduit
dicere,

Qua resciscerem? hæc dum dubitas, menses abierunt
decem.

Prodidisti et te, et illam miseram, et gnatum, quod
quidem in te fuit.

Quid credebas? dormienti hæc tibi confecturos deos?
Et illam sine tua opera in cubiculum iri deductum

domum? 699

Nolim ceterarum rerum te socordem eodem modo.

Bono animo es, duces uxorem. *A.* hem. *M.* bono
animo es inquam. *A.* pater,

Obsecro num ludis tu nunc me? *M.* ego te? quam-
obrem? *A.* nescio:

Nisi tam misere hoc esse cupio verum, eo vereor
magis.

M. Abi domum, ac deos conprecare, ut uxorem accersas: abi.

A. Quid, jam uxorem? *M.* jam. *A.* jam? *M.* jam quantum potest. *A.* di me, pater, Omnes oderint, ni magis te, quam oculos nunc ego amo meos.

M. Quid? quam illam? *A.* eque. *M.* perbenigne. *A.* quid? ille ubi est Milesius?

M. Abiit, periit, navem ascendit; sed cur cessas? *A.* abi, pater:

Tu deos potius conprecare: nam tibi eos certo scio, 710

Quo vir melior multo es quam ego, obtemperaturos magis.

M. Ego eo intro: ut, quæ opus sunt, parentur: tu fac ut dixi, si sapis.

A. Quid hoc est negoti? hoc est patrem esse, aut hoc est filium esse?

Si frater aut sodalis esset, qui magis morem gereret? Hic non amandus? hicine non gestandus in sinu est?

hem;

Itaque adeo magnam mi injicit sua commoditate curam:

Ne inprudens faciam forte quod nolit, sciens cavebo. Sed cesso ire intro, ne moræ meis nuptiis egomet sim?

SCENA VI.

DEMEA.

DEFESSUS sum ambulando: ut, Syre, te cum tua Monstratione magnus perdat Jupiter. 720

Perreptavi usque omne oppidum: ad portam, ad lacum:

Quo non? nec fabrica illi ulla erat: nec fratrem homo

Vidisse se aibat quisquam; nunc vero domi
Certum obsidere est usque, donec redierit.

SCENA VII.

MICIO. DEMEA.

M. Ibo, illis dicam nullam esse in nobis moram.
D. Sed eccum ipsum: te jamdudum quero, o Micio.
M. Quidnam? *D.* fero alia flagitia ad te ingentia
Bonii illius adolescentis. *M.* ecce autem. *D.* nova,
Capitalia. *M.* ohe, jam. *D.* ah nescis qui vir sit.
M. scio.
D. O stulte, tu de psaltria me somnias 730
Agare: hoc peccatum in virginem est civem. *M.*
scio.
D. Oho, scis et patere? *M.* quidni patiar? *D.* dic
mihi,
Non clamas? non insanis? *M.* non; malim quidem.
D. Puer natust, *M.* di bene vortant. *D.* virgo nihil
habet.
M. Audivi. *D.* et ducenda indotatast. *M.* scilicet.
D. Quid nunc futurumst? *M.* id enim quod res ipsa
fert:
 Illinc huc transferetur virgo. *D.* o Jupiter,
Istocine pacto oportet? *M.* quid faciam amplius?
D. Quid facias? si non ipsa re tibi istuc dolet, 739
Simulare certe est hominis. *M.* quin jam virginem
Despondi: res composita est: fiunt nuptiæ:
Dempsi metum omnem: hæc magis sunt hominis.
D. ceterum,
Placet tibi factum, Micio? *M.* non, si queam
Mutare: nunc cum non queo, animo æquo fero.
Ita vitast hominum, quasi si ludas tesseris.
Si illud, quod maxume opus est jactu, non cadit,
Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas.
D. Corrector! nempe tua arte viginti minæ

Pro psaltria periere: quæ quantum potest,
Aliquo abjicienda est: si non pretio, gratiis. 70

M. Neque est, neque illam sane studeo vendere.

D. Quid illa igitur facias? *M.* domi erit. *D.* per
divom fidem,

Meretrix et mater familias una in domo?

M. Cur non? *D.* sanumne credis te esse? *M.* equi
dem arbitror.

D. Ita me di ament, ut video tuam ego ineptiam;
Facturum credo, ut habeas quicum cantites.

M. Cur non? *D.* et nova nupta eadem haec discet. *M.*
scilicet.

D. Tu inter eas restim ductans saltabis. *M.* probe.
Et tute nobiscum una, si opus sit. *D.* hei mihi!
Non te haec pudent? *M.* jam vero omitte, o Demea,
Tuam istanc iracundiam: atque ita uti decet 761
Hilarum ac lubentem fac te gnati in nuptiis.
Ego hos conveniam; post huc redeo. *D.* o Jupiter,
Hancine vitam? hoscine mores? hanc dementiam?
Uxor sine dote veniet: intus psaltria est:
Domus sumptuosa: adulescens luxu perditus:
Senex delirans; ipsa si cupiat Salus,
Servare prorsus non potest hanc familiam.

ACTUS V.

SCENA I.

SYRUS. DEMEA.

Sy. EDEPOL, Syrisce, te curasti molliter,
Lautaque munus administrasti tuum: 770
Abi; sed postquam intus sum omnium rerum
satur,
Prodeambulare huc libitum est. *D.* illuc sis vide;
Exemplum discipline. *Sy.* ecce autem hic adest
Senex noster; quid fit? quid tu es tristis? *D.* oh
scelus!

Sy. Ohe ; jam : tu verba fundis hic sapientia ?
D. Tu si meus eses, **Sy.** dis quidem eses, Demea ;
 Ac tuam rem constabilisses. **D.** exemplo omnibus
 Curarem ut eses. **Sy.** quamobrem ? quid feci ?
D. rogas ?
 In ipsa turba, atque in peccato maxumo,
 Quod vix sedatum satis est, potasti, scelus, 780
 Quasi re bene gesta. **Sy.** sane nollem huc exitum.

SCENA II.

DROMO. SYRUS. DEMEA.

Dr. Heus, Syre, rogat te Ctesiphon ut redeas. **Sy.**
 abi.
D. Quid Ctesiphonem hic narrat ? **Sy.** nil. **D.** echo,
 carnufex,
 Est Ctesiphon intus ? **Sy.** non est. **D.** cur hic
 nominat ?
Sy. Est alius quidam, parasitaster paululus :
 Nostin ? **D.** jam scibo. **Sy.** quid agis ? quo abis ?
D. mitte me.
Sy. Noli inquam. **D.** non manum abstines, mastigia ?
 An tibi jam mavis cerebrum dispergam hic ? **Sy.**
 abit.
 Edepol commissatorem haud sane commodum,
 Præsertim Ctesiphoni ; quid ego nunc agam ? 790
 Nisi dum hæ silescunt turbæ, interea in angulum
 Aliquo abeam, atque edormiscam hoc villi ; sic
 agam.

SCENA III.

MICIO. DEMEA.

M. PARATA a nobis sunt, ita ut dixi, Sostrata,
 Ubi vis ; quisnam a me pepulit tam graviter fores ?
D. Hei mihi quid faciam ? quid agam ? quid clamem ?
 aut querar ?

O cælum, o terra, o maria Neptuni. *M.* hem tibi
Rescivit omnem rem; id nunc clamat scilicet:
Parate lites: succurrendumst. *D.* eccum adest
Communis corruptela nostrum liberum. 799

M. Tandem repreme iracundiam, atque ad te redi.
D. Repressi, redii, mitto maledicta omnia:
Rem ipsam putemus; dictum inter nos hoc fuit,
Ex te adeo est ortum, ne tu curares meum,
Neve ego tuum? responde. *M.* factumst, non nego.
D. Cur nunc apud te potat? cur recipis meum?
Cur emis amicam, Micio? num qui minus
Mihi idem jus sequumst esse, quod mecumst
tibi?

Quando ego tuum non curo, ne cura meum.

M. Non sequom dicis. *D.* non? *M.* nam *vetus verbum*
hoc quidemst,

Communia esse amicorum inter se omnia. 810

D. Facete: nunc demum istæc nata oratiost.
M. Ausculta paucis, nisi molestumst, Demea.
Principio, si id te mordet, sumptum filii
Quem faciunt, quæso hoc facito tecum cogites:
Tu illos duo olim pro re tollebas tua,
Quod satis putabas tua bona ambobus fore;
Et me tum uxorem credidisti scilicet
Ducturum: eandem illam rationem antiquam ob-
tine;

Conserva, quære, parce; fac quamplurimum

Illis relinquas, gloriamque istanc tibi: 820

Mea, quæ præter spem evenere: utantur sine:
De summa nil decedet: quod hinc accesserit,
Id de lucro putato esse omne; hæc si voles
In animo vere cogitare, Demea,
Et mi et tibi et illis dempseris molestiam.

D. Mitto rem: consuetudinem ipsorum. *M.* mane:
Scio: istuc ibam; multa in homine, Demea,
Signa insunt, quibus ex conjectura facile fit:

Duo cum idem faciunt, s^epe ut possis dicere,
Hoc licet inpune facere huic, illi non licet: 830
Non quo dissimilis res sit, sed quo is qui facit.
Quae ego in illis esse video, ut confidam fore
Ita ut volumus; video eos sapere, intellegere, in
loco

Vereri, inter se amare: scire est liberum
Ingenium atque animum; quo vis illos tu die
Reducas; at enim metuas, ne ab re sint tamen
Omissiones paulo: o noster Demea,
Ad omnia alia ~~estate~~ sapimus rectius:
Solum unum hoc vitium senectus adfert hominibus,
Adtentiores sumus ad rem omnes, quam sat est:
Quod illos sat etas acuet. *D.* ne nimium modo
Bone tue iste nos rationes, Micio, 842
Et tuus iste animus ~~sequos~~ subvortat. *M.* tace,
Non fiet; mitte jam iste: da te hodie mihi:
Exorge frontem. *D.* scilicet ita tempus fert,
Faciundumst: ceterum rus cras cum filio
Cum primo luci. *M.* immo de nocte censeo:
Hodie modo hilarum te face. *D.* et istam psaltriam
Una illuc mecum hinc abstraham. *M.* pugnaveris.
Eo pacto prorsum illi alligaris filium. 850
Modo facito ut illam serves. *D.* ego istuc videro:
atque

Illi favillæ plena, fumi ac pollinis,
Coquendo sit faxo et molendo: præter hæc
Meridie ipso faciam ut stipulam colligat:
Tam excoctam reddam atque atram, quam carbost.

M. places.

Nunc mihi videre sapere; atque equidem filium,
Tum etiam si nolit, cogam ut cum illa una cubet.

D. Derides? fortunatus, qui isto animo sies:
Ego sentio. *M.* ah, pergisne? *D.* jam jam desino.
M. I ergo intro; et cui rei est, ei rei hunc sumamus
diem. 860

SCENA IV.

DEMEA.

NUMQUAM ita quisquam bene subducta ratione ad vit
fuat,

Quin res, aetas, usus semper aliquid adportet novi;
Aliiquid moneat, ut illa quae te scire credas, nescias;
Et quae tibi putaris prima, in experiundo ut repudi
Quod nunc mi evenit: nam ego vitam duram, quam v
usque adhuc,

Prope decurso spatio, omitto; id quamobrem? re i
repperi,

Facilitate nihil esse homini melius neque clementia.
Id esse verum, ex me atque ex fratre cuivis facile
noscere.

Ille suam semper egit vitam in otio, in conviviis: &
Clemens, placidus, nulli laedere os, adridere omnibus:
Sibi vixit: sibi sumptum fecit: omnes benedicunt, amant
Ego ille agrestis, saevos, tristis, parcus, truculentus, tenet
Duxi uxorem: quam ibi miseriam vidi! nati filii,
Alia cura: heja autem, dum studeo illis ut quamplu
rimum

Facerem, contrivi in querendo vitam atque aetaten
meam:

Nunc exacta aetate hoc fructi pro labore ab eis fero,
odium: ille alter sine labore patria potitur commoda
Illum amant: me fugant: illi credunt consilia omnia
Illum diligunt: apud illum sunt ambo, ego desertus
sum:

Illum ut vivat optant, meam autem mortem exspectari
scilicet. 884

Ita eos meo labore eductos maxumo, hic fecit suos
Paulo sumptu: miseriam omnem ego capio; hic potitur
gaudia.

Age nunc jam, experiamur porro contra, ecquid ego
possiem

unde dicere aut benigne facere, quando huc provocat
o quoque a meis me amari et magni pendi postulo.
id fit dando atque obsequendo, non posteriores feram.
erit: id mea minume refert, qui sum natu maximus.

SCENA V.

SYRUS. DEMEA.

1. **H**ecus, Demea, rogas frater ne abeas longius.
2. **Q**uis homo? o Syre noster, salve: quid fit? quid
agitur?
1. **R**ecte. *D.* optumest; jam nunc haec tria primum
addidi 890
Praeter naturam, o noster, quid fit? quid agitur?
Servum haud inliberalem præbes te: et tibi
Lubens bene faxim. *Sy.* gratiam habeo. *D.* atqui,
Syre.
Hoc verumst, et ipsa re experiere propediem.

SCENA VI.

GETA. DEMEA.

1. **H**era, ego huc ad hos proviso, quam mox virginem
Accersant; sed eccum Demeam; salvos sies.
2. **O**, qui vocare? *G.* Geta. *D.* Geta, hominem maxumi
Preti te esse hodie judicavi animo meo:
Nam is mihi profecto est servos spectatus satis,
Cui dominus curest: ita uti tibi sensi, Geta. 900
Et tibi ob eam rem, siquid usus venerit,
Lubens bene faxim; meditor esse adfabilis;
Et bene procedit. *G.* bonus es cum haec existumas.
D. Paulatim plebem primulum facio meam.

SCENA VII.

AESCHINUS. DEMEA. SYRUS. GETA.

E. **O**CCIDUNT me quidem, dum nimis sanctas nuptias
Student facere; in apparando consumunt diem.

D. Quid agitur, *Æschine*? *Æ.* ehem, **pater** in
hic eras?

D. Tuus hercle vero et animo et natura **pater**;
Qui te amat plus quam hosce oculos; **sed cur**
domum
Uxorem accersis? *Æ.* cupio: verum **hoc** in
mores
Tibicina, et hymenæum qui cantent. *D.* echo,
Vin tu huic seni auscultare? *Æ.* quid? *D.* mi
hæc face,
Hymenæum, turbas, lampadas, tibicinas:
Atque hanc in horto maceriam jube dirui
Quantum potest: hac transfer: unam fac **domum**
Traduce et matrem et familiam omnem **ad n**
Æ. placet,
Pater lepidissime. *D.* euge, jam lepidus **vocor**.
Fratri ædes fient perviae: turbam domum
Adducet, sumptum admittet: multa: quid **mea** ?
Ego lepidus ineo gratiam; jube nunc jam 92
Dinumeret ille Babylo viginti minas.
Syre, cessas ire ac facere? *Sy.* quid ego? *D.* diru
Tu illas abi et traduce. *G.* di tibi, Demea,
Benefaciant, cum te video nostræ familie
Tam ex animo factum velle. *D.* dignos arbitror
Quid tu ais? *Æ.* sic opinor. *D.* multo rectius,
Quam illam puerperam hac nunc duci per viam
*Æ*grotam. *Æ.* nil enim vidi melius, mi pater.
D. Sic soleo; sed eccum Micio egreditur foras. 929

SCENA VIII.

MICIO. DEMEA. *Æ*SCHINUS.

M. JUBET frater? ubi is est? tun jubes hoc, Demea?

D. Ego vero jubeo, et hac re et aliis omnibus
Quam maxime unam facere nos hanc familiam,
Colere, adjuvare, adjungere. *Æ.* ita queso, pater.

Haud aliter censeo. *D.* immo hercle ita nobis decet :

Primum hujus uxori est mater. *M.* est ; quid postea ?
Proba et modesta. *M.* ita aiunt. *D.* natu grandior.
Scio. *D.* parere jam diu haec per annos non potest :
Nec qui eam respiciat, quisquam est : sola est. *M.*
quam hic rem agit ?

Hanc te sequum est ducere : et te operam ut fiat dare.

Me ducere autem ? *D.* te. *M.* me ? *D.* te inquam.
M. ineptis. *D.* si tu sis homo, 940

Hic faciat. *A.* mi pater. *M.* quid tu autem huic,
asine, auscultas ? *D.* nihil agis :

Fieri aliter non potest. *M.* deliras. *A.* sine te
exorem, mi pater.

M. Insanis ? aufer. *D.* age, da veniam filio. *M.* sati
sanus es ?

Ego novus maritus anno demum quinto et sexa-
gesimo

Fiam, atque anum decrepitam ducam ? idne estis
auctores mihi ?

A. Fac : promisi ego illis. *M.* promisti autem ? de te
largitor, puer.

D. Age, quid si quid te majus oret ? *M.* quasi si hoc
non sit maximum.

D. Da veniam. *A.* ne gravare. *D.* fac, promitte. *M.*
non omittitis ?

A. Non, nisi te exorem. *M.* vis est haec quidem. *D.*
age prolixe, Micio.

M. Etsi hoc mihi pravum, ineptum, absurdum, atque
alienum a vita mea 950

Videtur : si vos tantopere istuc voltis, fiat. *A.* bene
facis.

D. Merito tuo te amo ; verum. *M.* quid ? *D.* ego dicam,
hoc cum fit quod volo.

M. Quid nunc ? quid restat ? *D.* Hegio hic est his cog-
natus proximus :

Adfinis nobis ; pauper : bene nos aliquid facere
debet.

M. Quid facere ? *D.* agelli est hic sub urbe paulu
quod locitas foras :

Huic demus qui fruatur. *M.* paulum id autem es
D. si multumst, tamen

Faciundum est : pro patre huic est ; bonus es
noster est ; recte datur.

Postremo nunc meum illud verbum facio, quod t
Micio,

Bene et sapienter dixti dudum, Vitium commun
omnium est,

Quod nimium ad rem in senecta attenti sumus
hanc maculam nos decet 96

Effugere : dictum est vere, et re ipsa fieri oportet
Micio.

M. Quid istic ? dabitur quidem, quando hic volt. *A*
mi pater. *D.* nunc tu mihi,
Micio, es germanus pariter animo ac corpore. *M*
gaudeo.

D. Suo sibi gladio hunc jugulo —

SCENA IX.

SYRUS. DEMEA. MICIO. AESCHINUS.

Sy. —FACTUM est quod jussisti, Demea.*D.* Frugi homo es ; ego edepol hodie mea quidem
sententiaJudico Syrum fieri esse æquum liberum. *M.* istunc
liberum ?Quodnam ob factum ? *D.* multa. *Sy.* o noster
Demea, edepol vir bonu's :Ego istos vobis usque a pueris curavi ambos se
dulo ;Docui, monui, bene præcepi semper, quæ potui
omnia. 970*D.* Res apparet ; et quidem porro hæc, obsonare cum
fide,

Scortum adducere, apparare de die convivium :
Non mediocris hominis hæc sunt officia. *Sy.* o lepidum caput.

D. Postremo, hodie in psaltria ista emunda hic adjutor fuit,

Hic curavit: prodesse æquumst: alii meliores erunt:
Denique hic vult fieri. *M.* vin tu hoc fieri? *A.* cupio. *M.* si quidem

Tu vis, *Syre*, eho accede huc ad me: liber esto.
Sy. bene facis:

Omnibus gratiam habeo: et seorsum tibi præterea,
Demea.

D. Gaudeo. *A.* et ego. *Sy.* credo: utinam hoc per-
petuum fiat gaudium,

Phrygiam ut uxorem meam una mecum videam
liberam. 980

D. Optumam quidem mulierem. *Sy.* et quidem tuo nepoti hujus filio

Hodie prima mammam dedit hæc. *D.* hercle vero serio,

Siquidem prima dedit; haud dubiumst, quin emitti
æquum siet.

M. Ob eam rem? *D.* ob eam: postremo a me argen-
tum, quanti est, sumito.

Sy. Di tibi, Demea, omnia omnes semper optata offerant.

M. Syre, processisti hodie pulchre. *D.* siquidem porro,
Micio,

Tu tuum officium facies; atque huic aliquid paulum
præ manu

Dederis, unde utatur; reddet tibi cito. *M.* istoc vilius.

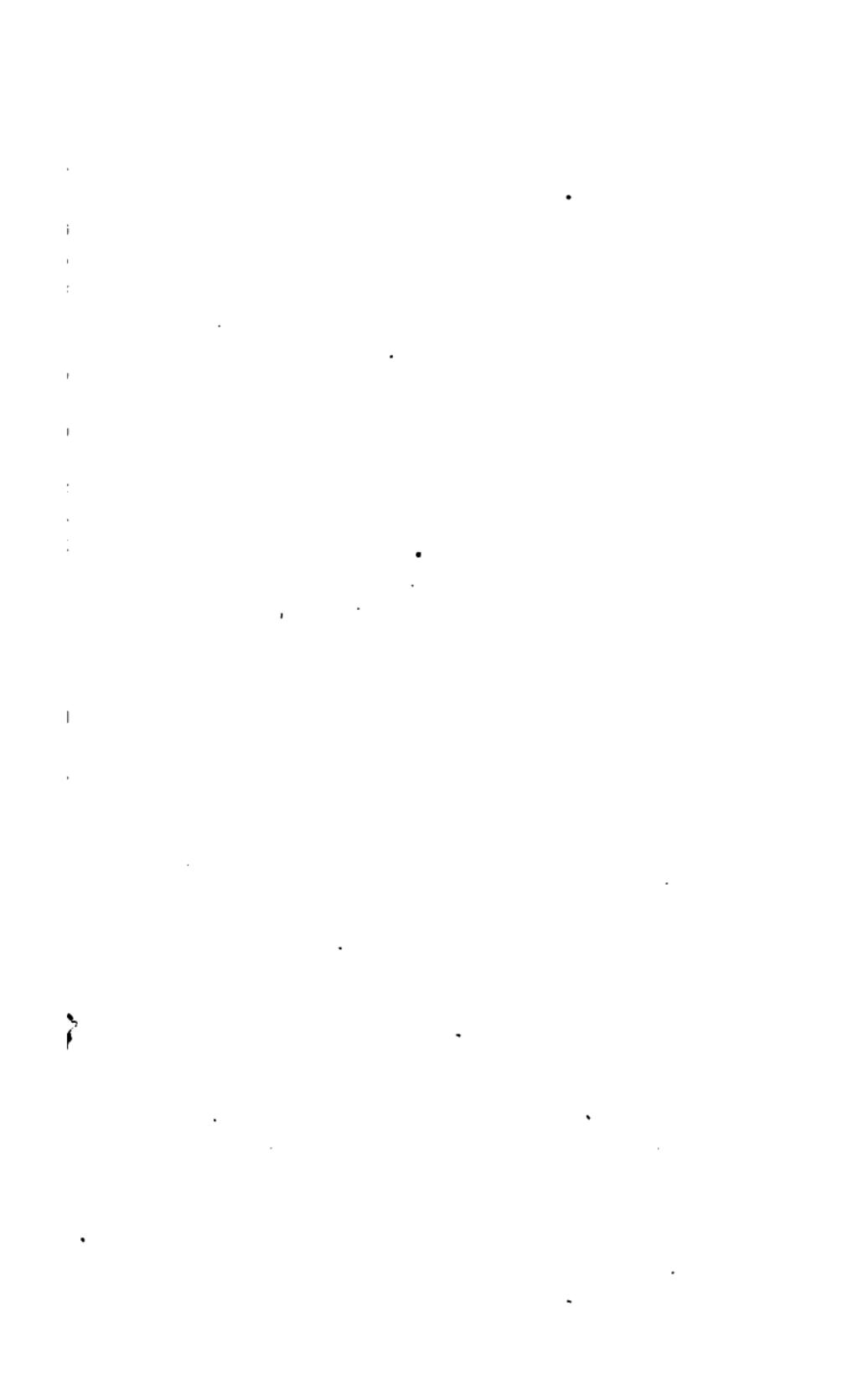
A. Frugi homo est. *Sy.* reddam hercle, da modo. *A.* age, pater. *M.* post consulam.

D. Faciet. *Sy.* o vir optume. *A.* o pater mi festi-
vissime. 990

M. Quid istuc? quæ res tam repente mores mutavit
tuos?

Quod prolubrum? quæ istæc subita est largit
D. dicam tibi:
 Ut id ostenderem, quod te isti facilem et festi-
 putant,
 Id non fieri ex vera vita, neque adeo ex æquo
 bono;
 Sed adsentando atque indulgendo et largiendo, Mi-
 Nunc adeo si ob eam rem vobis mea vita invi-
*Æ*achine, est:
 Quia non justa injusta prorsus omnia omnino o-
 sequor;
 Missa facio: effundite, emite, facite quod vobis lube-
 Sed si id vultis potius, quæ vos propter adulescen-
 tiam 99
 Minus videtis, magis impense cupitis, consulitis parun-
 Hæc reprehendere et corrigerem quæ, obsecunda-
 in loco:
 Ecce me, qui id faciam vobis. *Æ.* tibi, pater, pe-
 mittimus:
 Plus scis quid opus facto est; sed de fratre qui
 fiet? *D.* sino.
 Habeat: in istac finem faciat. *M.* istuc recte
 Plaudite.

FINIS.

157-52-12

JAN 11 1939

